

Feldmann-saken.

V.G. 5.9.47 Av O. G. Feydt.

I et lengre innlegg i V. G. av 4. september i anledning Feldmann-saken går herr Hasselknippe hardt til felts mot aktor, domstolen og forsvarerne. At han heller ikke er fornøyd med lagmannen, hører selvsagt med. Etter at han så grundig har nedsabelt juristene, kommer turen til «dem som skriker høyest». Denne anonyme skare består såvidt jeg forstår av folk som ikke er enig med herr Hasselknippe, og som stiller seg uforstående til dommen.

Undertegnede har hatt en god del med flyktningførere å gjøre un-

der krigen, og ingen av dem jeg hittil har truffet, kan innse det berettigede eller nødvendige i å gå til et slikt skritt som herrene Løvestad og Pedersen gjorde. De har ikke vurdert saken «ut fra en sivil og fredsbetonet rettsfølelse», og har en del opplevelser bak seg som gjør at de utmerket godt kan sette seg inn i situasjonen og stemningen som den var den gang.

Herr Hasselknippe sier i sitt innlegg ganske riktig at forskjellen på krig og fred er jo nettopp den at soldater i krig har rett og plikt til å ta menneskeliv. Flyktningførere var soldater i egentlig forstand. Javel. Men har de i dette tilfelle optrådt som soldater? Herr Hasselknippe springer lett over et — etter mange «skrikhalsers» mening — vesentlig punkt, nemlig at de to soldatene fra likene stjal 12.000 kroner, samt et gullur og visstnok en frakk. Jeg tillater meg å bruke ordet stjal, for pengene ble hverken levert til organisasjonen eller norske myndigheter utenfor landet. Det siste hadde herr Løvestad full anledning til.

Det har under rettssaken vært snakket en hel del om «direktiver» for flyktningorganisasjonene, og herr Hasselknippe bruker også dette argument. Men har da herrene Løvestad og Pedersen noensinne fått slike direktiver? Og hvis de ble gitt, når skjedde det? Før eller etter turen som endte ved Skrikerudtjern? Av hvem fikk de direktiver? Hvordan lød direktivene? Neppe: Hvis en flyktning blir nervøs, slår seg vrang og setter organisasjonen i fare, har flyktningføreren rett og plikt til å slå ham ned og frata liket alle verdigjenstander og beholde dem selv?

Nettopp på grunnlag av at flyktningførerne beholdt eiendelene selv må det være tillatt for folk — enten de «var med den gangen» eller ikke — å tvile på ideelle motiver. Tonen virker heller ikke helt ekte når herr Hasselknippe skriver at det var «en tung beslutning som to menn i fedrelandets tjeneste måtte utføre for at så mange flere kunne hjelpes.» Forhåpentlig ikke hjelpes på samme måte som ekteparet Feldmann —

Oppriktig talt, herr Hasselknippe: Dette med «Hvor var du da kampen raste som verst?», begynner ikke det å bli en temmelig forslitt frase i offentlige diskusjoner? Alminnelige mennesker går som regel ikke med attest for god nasjonal holdning i lommen; og faktum er jo at det foruten herr Hasselknippe fins en mengde mennesker som «var med» og som må

40 millioner tonn kull til eksport!»

Bevin har ikke dette verktøyet i dag. Det var det han ba arbeiderne om å skaffe ham. Før det var skjedd, ville han ikke være i stand til å føre den utenrikspolitikken som han mener er den rette og som svarer best til Storbritannias interesser. Kort og godt: han vil sette landet i stand til å føre en fullt ut selvstendig utenrikspolitikk.

Bevin vil sikkert være den første til å benekte at han ikke har ført noen selvstendig utenrikspolitikk hittil. Men han sa nokså tydelig fra i Southport onsdag at han ikke ville kunne gjøre det for framtiden hvis ikke Storbritannia kunne få sin produksjon opp på et nivå som kunne få landet ut av avhengigheten til utenlandske (amerikanske) lån og kreditter.

Selv om appellen om økt produksjon var gjennomgangsmelodien i den britiske utenriksministerens tale, så hadde han imidlertid andre midler i tankene også som skulle settes i verk for å få landet ut av den krisen det begynner seg i i dag. Først og fremst er det her planen

om en tollunion for imperiet som vekker interesse. Begrunnelsen for en slik plan er denne: I en verden som er delt mellom et autokratisk økonomisk system fra Oder til Vladivostok og en industrimakt der 6 pst. av verdens befolkning produserer en god del over halvparten av alle de industriprodukter som finnes i verden, er det av vital betydning for Storbritannia å tre i

Vi slipper å fryse til vinteren.

Vedhogsten en fiasko.

Kullene blir redningen.

Våre myndigheter slo i vår fast at når det gjaldt kommende vinters vedforsyning til boligoppvarming kunne ingen regne med tilskudd av importert brensel. Hvis vi ikke kunne skaffe brensel fra våre egne skoger, ville vi møte en uhyggelig kald vinter. Det skulle hogges vel 1 million favner.

Av dette kvantum er det pr. 1. august hogd bare 370 000 favner, eller om lag 36 prosent av det planlagte kvantum. Riktignok har vedhoggingen enkelte steder pågått helt til 1. september, men en er forberedt på at det ikke har monnet særlig mye.

All veden ligger selvfølgelig i skogen, og sekretær Lien i Landbruksdepartementets vedkontor mener den ikke kan nå fram til forbrukerne før over nyttår. Grunnen til at vedhogsten ble en fiasko skyldes mangel på vedhoggere

DAGENS DEBATT

Mens Dagbladet kaller dommen i Feldmann-saken en skandale, heider Arbeiderbladet at den ekstraordinære situasjonen på mange måter skulle være et skjerpene moment for de tiltalte. Bladet fester seg ved at de som ble rammet, var et ektepar som en måtte forutsette hadde penger og verdtsaker.

«Det som virker opprørende, er vurderingen av menneskelig, selv sett med den tids øyne. At det gikk ut over medmennesker som tilhørte de mest utsatte og forfulgte, som vi har størst forpliktelser overfor, gjør det hele så mye mer alvorlig og betenkelig. Det siste ord kan ikke være sagt i denne sak. Vi skylder de dreperte, deres pårørende og lidelsesfeller omsyn, vi står selv i en forpliktende stilling til en befolkningsgruppe som har fått gjennomgå mer enn andre. Det er ikke straffebudet som opptar almenheten, men det at det skal kunne settes en blank strek over en slik hendelse.»

1ste Mai peker på at frifinnelsen ikke har grunnlag i våre vanlige rettsregler, men i «krigens lov».

«En ville komme ut i helt uhyrlige forhold, hvis vi skulle være kommet så langt at en rettslig bedømte hver handling som er begått av motstandsbevegelsens menn i samsvar med strafferektorene i et fredelig samfunn eller slik de er utformet for en tenkt krig. Derfor var full frifinnelse den eneste tilfredsstillende utgang på denne sak som påny har stillet krigsforholdene opp for oss i deres fulle og uhyggelige belysning. Og vi vil bare ønske at det ville ha innvirkning også på de andre rettssaker som krigsoppgjøret har trukket etter seg.»

Bergens Tidende peker på at Arbeiderpartiet vil innføre et nytt samfunnssystem.

«Slik som sosialismen er blitt utmalt av forskjellige politiske tenkere og drømmere, er den utvilsomt et vakert idealbilde. Men det er ikke den nye sosialismen vi har med å gjøre. Vi har å ta stilling til arbeiderpartiets praktiske sosialiserings- og sentraliseringspolitikk. Spørsmålet er om et samfunn hvor staten har overtatt eiendomsretten til produksjonsmidlene, og